

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

реалізація масштабних, національних або міжнародних, суспільно значущих проектів; взаємодія між державою та приватним бізнесом передусім в інфраструктурних галузях; виключно узгодження інтересів державних та приватних партнерів з метою отримання взаємної вигоди, справедливий розподіл між державним та приватним партнерами ризиків, пов'язаних з виконанням договорів, створення центрів державно- приватного партнерства. Виокремлені ознаки необхідно враховувати при розробці інвестиційних стратегій державно-приватного партнерства в Україні [5].

Література

1. Слободянюк Н. О. Механізми стратегічного розвитку національної економіки: інвестиційний аспект: монографія / Н. О. Слободянюк; КПУ. – Херсон: Гельветика, 2017. – 500 с.
2. Шевченко А.А. Державний борг України: сучасні реалії та основні тенденції / Н.А. Добрянська, А.А. Шевченко, О.П. Петренко // Аграрний вісник Причорномор'я (серія «Економічні науки»). - Одеса, 2016. - № 78 – 2. – с. 127 - 137
3. Dobrianska N.A. Diversified corporate associations: modern scorecard analysis and assessment of their effectiveness [Електронний ресурс] / N.A. Dobrianska, V.V. Porovych // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 1 (29). – С. 6-12.– Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/No1/6.pdf>
4. Слободянюк Н. О. Концесія як інструмент реалізації інвестиційних стратегій державно-приватного партнерства / Н. О. Слободянюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія “Економічні науки”. – 2016. – Вип. 19. – Ч. 2. – С. 140–143.
5. Слободянюк Н. О. Зарубіжний досвід стратегічного державно- приватного партнерства в інвестиційній сфері / Н. О. Слободянюк // Інвестиції: практика та досвід. Економічна наука. – 2016. – № 13. – С. 49–53.

ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

Коліщук О. В., аспірант кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Вступ. Впровадження інноваційних програм в Україні на даний час зіштовхується з об'єктивними проблемами економіки держави. Дефіцит державного та місцевих бюджетів не дозволяє виділяти достатніх коштів для їх фінансування. Вітчизняні промислово-фінансові корпорації залишають поза увагою можливість інвестицій у деякі достатньо перспективні галузі економіки, які не дають швидкої віддачі активізації інноваційної діяльності усіх суб'єктів господарювання.

Іноземні інвестори не хочуть вкладати кошти в інноваційні проекти через нестабільне податкове законодавство та часті зміни суспільно-політичних векторів розвитку нашої країни.

Методи. Методологічною основою дослідження є теоретичні положення функціонування інноваційної економіки та методологічні засади державного регулювання інноваційних процесів. У процесі дослідження використано наукові методи аналізу та синтезу - з метою уточнення процесу реалізації ідей, та метод групування з метою проведення аналізу рівня інноваційності різних країн.

В Україні обрано інноваційний шлях розвитку економіки, для чого прийнято Закони «Про інноваційну діяльність» [1], «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [2], постанову Верховної Ради України «Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України» [3], постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності в Україні» [4], проведено парламентські слухання на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 - 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [5], проте, на жаль, наша економіка й досі є недостатньо інноваційною.

Згідно з The Global Innovation Index рейтинг України у 2018 році дещо підвищився відносно попередніх років, однак все ж таки не достатній (табл. 1).

Таблиця 1 - Вибірка країн за рейтингом інноваційної активності за 2016-2018 рр.

Країни	2016	2017	2018
Білорусь	79	88	86
Велика Британія	3	5	4
Данія	8	6	8
Ірландія	7	10	10
Молдова	46	54	48
Нідерланди	9	3	2
Німеччина	10	9	9
Норвегія	22	19	19
Польща	39	38	39
Румунія	48	42	49
Словаччина	37	34	36
Угорщина	33	39	33
Україна	56	50	43
Фінляндія	5	8	7
Чехія	27	24	27
Швейцарія	1	1	1
Швеція	2	2	3

Складено автором за даними The Global Innovation Index [6].

Згідно даних Українського Інституту Інтелектуальної Власності (Укрпатент), станом на 1 липня 2018 року (з 1992 року) до державних реєстрів внесено 533296 охоронних документів на охорону права власності, а саме [7]:

- 122 087 патентів на винаходи;
- 126 724 патенти на корисні моделі;
- 37 166 патентів на промислові зразки;
- 244 160 свідоцтв на знаки для товарів і послуг з урахуванням розділених реєстрацій;
- 13 свідоцтв на топографії інтегральних мікросхем;
- 3 114 кваліфікованих зазначень походження товарів;

– 32 свідоцтва на право використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів.

Але чому при великій кількості розробок та досліджень, наша економіка ще й досі не інноваційна? Щоб краще зрозуміти наведемо схему реалізації ідей (сх.1).

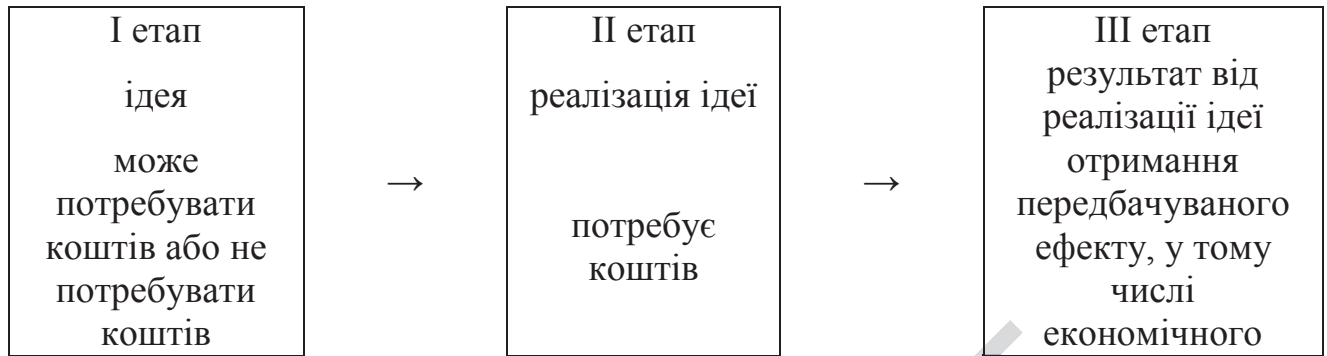

Схема 1 - Схема реалізації ідеї

Розроблено автором.

Отже, щодо I етапу, то в нас є багато винаходів та розробок, на цьому етапі все добре. Переходимо до наступного етапу - реалізація ідеї. На цьому етапі є три шляхи реалізації ідей:

- 1) за рахунок коштів держави;
- 2) за рахунок коштів приватних осіб або бізнесу;
- 3) за рахунок спільних коштів держави та приватних осіб або бізнесу.

Щодо реалізації проектів за рахунок коштів держави - то, на жаль, дефіцит бюджету не дозволяє реалізувати багато проектів. Однак, навіть при дефіциті бюджету, на нашу думку, держава може опосередковано стимулювати інноваційну активність через непрямі методи стимулювання: податкові пільги, субсидії, дотації, пільгове страхування, пільгове кредитування, використання прискорених норм амортизації [8, с.39].

Щодо реалізації інноваційних проектів за рахунок коштів приватних осіб або бізнесу, то тут ми маємо нову, але досить сталу для країн заходу, форму ведення бізнесу - венчурний бізнес. Серед венчурних фондів, можливо привести як приклад Western NIS Enterprise Fund - перший в Україні регіональний фонд прямих інвестицій із капіталом 150 млн. доларів США [9]. Фонд реалізує програми з сприяння експорту, місцевого економічного розвитку, соціального інвестування та економічного лідерства.

На думку Є.А.Носвої та Д.Б. Могге, українські венчурні фонди не націлені на інвестиції та інноваційні проекти через непрозоре і недосконале законодавство та обмеженість фінансування [10].

Слід зазначити, що згідно чинного законодавства, «фізична особа може бути учасником венчурного фонду за умови придбання цінних паперів цього фонду в кількості, яка за номінальною вартістю цих цінних паперів складає суму не менше, ніж 1500 мінімальних заробітних плат у місячному розмірі, встановленому законом на 1 січня 2014 року» (п.2, ст.4 Закон України «Про інститути спільного інвестування») [11].

А отже, $1218 \text{ грн} \times 1500 = 1827000 \text{ грн}$

На нашу думку, такий високий вхідний поріг для фізичних осіб гальмує приток капіталу в венчурний бізнес. Ми вважаємо, що для активізації інноваційних процесів необхідно значно зменшити розмір входу до венчурного бізнесу для фізичних осіб з тим, щоб особи навіть з невеликим капіталом мали можливість інвестувати кошти в українські розробки.

Слід зазначити, що в Україні з 2015 р. запроваджено щорічний відкритий конкурс стартапів «Vernadsky Challenge» - майданчик для талановитих дослідників, де є шанс реалізувати свій проект з фінансуванням 2 млн. грн [12]. На конкурс приймаються проекти за такими напрямками: космічні технології, альтернативна енергетика, агропромислова техніка, медичне устаткування, робототехніка, нові матеріали металургії, електроніки та інші, геологорозвідка, ефективне природокористування, ігрові платформи, програмне забезпечення для фінансових та інженерних комунікацій, системи обробки, зберігання і передачі великих масивів даних, комплекси та системи військового призначення, системи управління транспортом [12]. З 2015 р. у конкурсі взяли участь 576 стартапів (130 у 2015 р., 216 у 2016 та 230 у 2017) [12; 13]. На нашу думку такий конкурс стимулює молодь займатися цікавими проектами, тому необхідно стимулювати створення таких конкурсів та майданчиків українського зразка.

Також, на нашу думку, для активізації інноваційних процесів та вирішення проблеми з фінансування інноваційних проектів було б доцільно створити такі відкриті інноваційні майданчики, де будь-яка особа могла б вкласти свої кошти в інноваційні проекти, за умови низького вхідного порогу наприклад, на суму від 10000 грн. Проте при створенні таких відкритих інноваційних майданчиків слід чітко визначити права та обов'язки всіх сторін і обов'язково забезпечити права інтелектуальної власності для винахідників. Такий підхід сприятиме залученню коштів населення з метою фінансування інноваційної діяльності в Україні.

Щодо III етапу - результату від реалізації ідей, то з економічного боку ми отримуємо прибуток або збиток. Проте, при добре розрахованому бізнес-плані інноваційного проекту слід очікувати на прибутковість. Звісно, що окрім економічного ефекту для інвесторів та розробників, суспільство отримає ефект від впровадження інновацій в різних галузях, що в свою чергу сприятиме зростанню рівня життя всіх українців.

Висновки. Стан впровадження інноваційних програм у нашій державі потребує залучення до них більшого кола представників середнього та малого бізнесу. Зменшення розміру необхідного мінімального внеску фізичних осіб до 10000 грн дозволить залучити до інноваційних проектів значні кошти для їх реалізації. Крім цього, необхідно врахувати, що ці підприємці, як правило у більшості випадків, достатньо обізнані з особливостями безпосереднього впровадження таких проектів і мають впевненість у отриманні прибутку.

Література

1. Закон України «Про інноваційну діяльність», від 04.07.2002 № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» № 991-14, від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/991-14>

3. Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України» № 916-14 від 13.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/916-14>
4. Постанова КМУ від 2.02.2011 р. № 389 «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-п>
5. Постанова Верховної ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів", № 2632-17 від 21.10.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2632-17>
6. The Global Innovation Index. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
7. Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uipv.org/ua/vsjogo.html>
8. Коліщук О.В. Зарубіжний досвід інноваційного розвитку економіки. Вісник Черкаського університету: Економічні науки. 2017. №3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2381>
9. Western NIS Enterprise Fund [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://wnisef.org/wp-content/uploads/2017/01/Western-NIS-Enterprise-Fund-Richnii--Zvit-2016.pdf>
10. Носова Є.А., Могге Д.Б. Сучасний стан та особливості функціонування венчурних інвестиційних фондів в Україні. Ефективна економіка № 3, 2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5491>
11. Закон України «Про інститути спільного інвестування» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>
12. Vernadsky Challenge [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vernadskvchallenge.com/ru>
13. Noosphere Community (2017-04-22). Live stream | Vernadsky Challenge 2017 | Finals | Main Event. Процитовано 2017-07-24 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=KClOkj6F2LY>

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

Константинова Т.В., аспірант кафедра управління бізнесом
Одеська національна академія харчових технологій

Існує різні засоби використання терміна "економічна трансформація", але практичні аспекти та наслідки їх застосування для розвитку спільноти є складними. Виділимо основні напрями зростання розвитку країн. По-перше, це наслідки економічних перетворень та змін продуктивності в країнах з низьким рівнем доходу. По-друге, повинно більш серйозно розглянути економічну трансформацію (від промислового розвитку до торгівлі). По-третє, інструменти та політика економічної трансформації повинні бути розроблені та впроваджені. Це означає достатню внутрішню і ринкову складові промислової політики, відповідний фінансовий сектор, який може виділяти нові фінансові ресурси та потреби у довгостроковій перспективі розвитку, а також у глобальному масштабі з точки зору відповідних інструментів «допомоги торгівлі». Сьогодні, уряд нашої країни розробляє нові інструменти (наприклад, використання гарантій), використовуються нові можливості (суверенні облігації), але вони розробляються та впроваджуються в рамках стратегії економічної трансформації, а також,

ЗМІСТ

1.	ТЕНДЕНЦИИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЛОГИСТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ АПК ГОМЕЛЬЩИНЫ Исайчикова Н. И., к.э.н., доцент Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого	3
2.	ОРГАНИЧЕСКОЕ ПРОИЗВОДСТВО КАК ОДНО ИЗ НАПРАВЛЕНИЙ РАСШИРЕНИЯ ЭКСПОРТА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ Винник О. Г. ст. преподаватель, Шваякова О. В., ст. преподаватель Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого	5
3.	МАТЕМАТИЧНИЙ МЕТОД АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ: МОДЕЛЬ ІЄРАРХІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ Шекера С. С., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	9
4.	УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ Асауленко Н. В., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	11
5.	ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ Брюшкова Н. О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	13
6.	ІНСТИТУТИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В ІНТЕГРОВАНІХ СТРУКТУРАХ У ВИНОРІБСТВІ Бондаренко С.А., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	15
7.	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ Седіков Д. В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	19
8.	БЮДЖЕТНІ МЕХАНІЗМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Добрянська Н.А., д.е.н., професор, ОНПУ, м. Одеса Шевченко А.А., к.е.н., доцент, ОДАУ, м. Одеса Карастаматі Т.О., магістрант, ОНПУ, м. Одеса	21
9.	ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ Коліщук О. В., аспірант, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	23
10.	ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ Константинова Т.В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	27
11.	ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОВОГО ПІДХОДУ ДО АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Корсікова Н.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	30
12.	ТЕНДЕНЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Криницька О. О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	32
13.	ДЕРЖАВНІ РЕГУЛЯТОРНІ ЗАХОДИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ ЯК КОНКУРЕНТНА СКЛАДОВА КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	35
14.	ПРОВІДНА РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ПІДВИЩЕННІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ Мужайло В.Д., к.е.н., доцент, Кривоногова І.Г., к.е.н., ст. викл., Чабаров В.О., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	38
15.	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ Немченко В. В., д.е.н., професор, зав. кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	40
16.	ОГЛЯД МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	43